

Nummer 9 2021

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Fortsatt positiv utveckling i
svensk ekonomi

Återhämtning på arbetsmarknaden

Stora geografiska skillnader i
arbetsmarknadsutvecklingen

SCB

Innehåll

Månadsöversikt juli 2021	3
Läget i ekonomin	4
Fortsatt positiv utveckling i svensk ekonomi	4
Fördjupning	9
Återhämtning på arbetsmarknaden	9
Fördjupning	13
Stora geografiska skillnader i arbetsmarknadsutvecklingen	13
Internationell utblick	18
Återhämtningen i Europa tog ny fart.....	18
Indikatorer för Sverige, EU och USA	19

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Från och med januari 2021 har tidskriften SCB–Indikatorer slagits ihop med Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Månadsöversikt juli 2021

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	0,5	7,8	+	+
Näringsliv				
Näringslivets produktion	2,0	10,5	+	+
Industrins produktion	1,2	13,3	+	+
Industrins orderingång	-1,4	13,5	-	+
Tjänsteproduktion	2,9	10,0	+	+
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	0,7	6,4	+	+
Detaljhandelns försäljning	-1,2	5,4	-	+
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	1,1	21,5	+	+
Varuimport ³⁾	0,7	19,2	+	+
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	0,3	1,7	+	+
Producentpriser	2,7	13,5	+	+
Arbetsmarknad⁴⁾				
Sysselsättningsgrad ⁵⁾	0,2	..	●	..
Arbetslöshetstalet ⁶⁾	0,0	..	●	..
Arbetade timmar ⁷⁾	0,4	..	+	..

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Årsutvecklingen för arbetsmarknadsindikatorerna publiceras inte för tillfället på grund av definitionsförändringar som införts i Arbetskraftsundersökningen från och med januari 2021. Detta medför att siffrorna inte är jämförbara med tidigare år.

5) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Uppgifterna baserar sig på säsongrensade och utjämnade data.

6) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Uppgifterna baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Symboler anges med omvänt tecken.

7) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

⊕ Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

● Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

⊖ Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

+0,9 %

BNP-ökning andra kvartalet 2021
jämfört med kvartalet innan

Läget i ekonomin

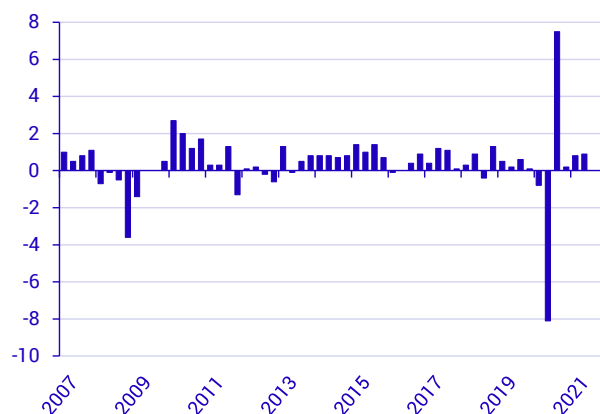
Fortsatt positiv utveckling i svensk ekonomi

Sveriges ekonomi fortsatte att växa andra kvartalet i år. Det var framförallt ökade investeringar som drog upp BNP. Efter den historiskt stora nedgången andra kvartalet förra året har BNP ökat varje kvartal sedan dess. I juli fortsatte den positiva trenden och BNP-indikatorn steg för tredje månaden i följd. En upptrappad vaccinationstakt under våren har fått hushållen att öka sin konsumtion och bidragit till fler hotell- och restaurangbesök.

Efter raset i den svenska ekonomin andra kvartalet förra året har BNP ökat varje kvartal sedan dess. Andra kvartalet i år steg BNP med 0,9 procent, i säsongrensade tal och jämfört med kvartalet innan. Det var de fasta bruttoinvesteringarna som bidrog mest till ökningen. Även hushållskonsumtionen gav ett relativt stort bidrag till uppgången medan utrikeshandeln höll tillbaka BNP-tillväxten.

BNP fortsatte att öka för fjärde kvartalet i följd

BNP-utveckling, volymförändring i procent jämfört med föregående kvartal, säsongrensade värden

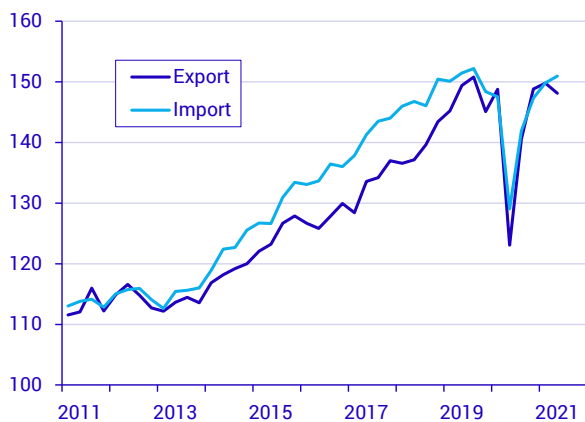

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Svag nedgång i exporten

När effekterna från pandemin slog till mot ekonomin förra våren var det en kraftig nedgång i exporten som bidrog mest till BNP-fallet. Redan kvartalet efter togs en stor del av tappet igen och de två följande kvartalen fortsatte återhämtningen. Men andra kvartalet i år bröts trenden när exporten enligt nationalräkenskaperna sjönk med 1,1 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Både exporten av varor och tjänster sjönk något under andra kvartalet.

Utrikeshandeln på samma nivå som före pandemin Säsongrensat volyminde, 2010=100

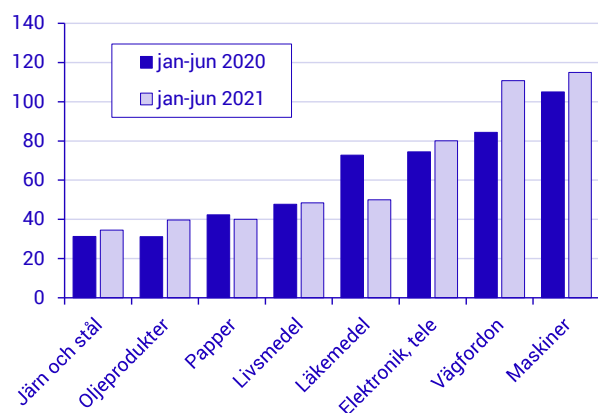
Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Om man ser på utvecklingen hittills i år så har varuexporten stigit med 10 procent mätt i löpande priser, enligt SCB:s utrikeshandelsstatistik. Även om den totala varuexporten ökat så ser det inte ut så för alla varugrupper, vilket kan observeras i diagrammet nedan som visar utvecklingen för några av Sveriges största exportprodukter.

Hög läkemedelsexport under pandemin

Vissa produkter tycks ha gynnats under pandemin första våg förra våren. Av de större exportvarorna är läkemedel det främsta exemplet på det. Under första halvåret 2020 var exportvärdet hela 31 procent högre än motsvarande period i år.

Kraftigt ökad fordonsexport jämfört med pandemin första våg Varufördelning enligt SITC, löpande priser, miljarder kronor

Källa: Utrikeshandel med varor (SCB)

Situationen är motsatt för fordonsexporten, som mätt i procent ökade lika mycket första halvåret 2021 som läkemedelsexporten sjönk. Under en period förra våren stod produktionen hos flera stora fordonstillverkare helt stilla och exporten stötdök, men återhämtningen har varit stark efter det. Än så länge har den globala bristen på halvledar-komponenter inte fått något tydligt genomslag i statistiken, men den senaste tidens produktionsstopp i den svenska fordonsindustrin kan påverka framöver.

Även värdet på exporten av oljeprodukter har ökat kraftigt i år jämfört med förra året, vilket inte bara beror på en ökad exportvolym utan också på priseffekter. Råvarupriset på olja var nämligen mycket lågt förra våren och hade fördubblats ett år senare.

Ökad export till Storbritannien

Sveriges största exportmarknader har länge varit Tyskland och Norge, som vardera står som mottagare för drygt var tionde vara. Även topp-tio har sett snarlik ut under flera år, men det kan bli placeringsskiftet mellan länderna emellanåt. Hittills i år, fram till juni månad, ökade exporten till Storbritannien kraftigt jämfört med året innan.

Minskad export till Kina jämfört med förra året

Svensk varuexport till de tio största mottagarländerna, januari-juni resp. år

Land	Andel i procent av varuexporten 2021	Förändring i procent 2021/2020
Tyskland	10,6	8
Norge	10,5	12
USA	8,7	10
Danmark	7,6	15
Finland	6,9	10
Storbritannien	5,5	26
Nederländerna	5,3	17
Kina	4,5	-16
Frankrike	4,1	11
Belgien	3,9	24

Källa: Utrikeshandel med varor (SCB)

Det resulterade i att Storbritannien avancerade från åttonde till sjätte största marknad. Bland annat ökade exporten av trävaror och oljeprodukter till landet.

Den största exportnedgången noterades till Kina som tappade från en sjätte till en åttonde plats. Läkemedel stod för den största minskningen av exporten till Kina.

Värt att notera är hur viktig den geografiska närheten är för handeln. Trots att Norge, Danmark och Finland är relativt små länder är de några av Sveriges absolut viktigaste marknader. Den europeiska marknaden som helhet har hittills i år stått som mottagare av nästan tre av fyra svenska exportvaror.

Importen fortsätter att stiga

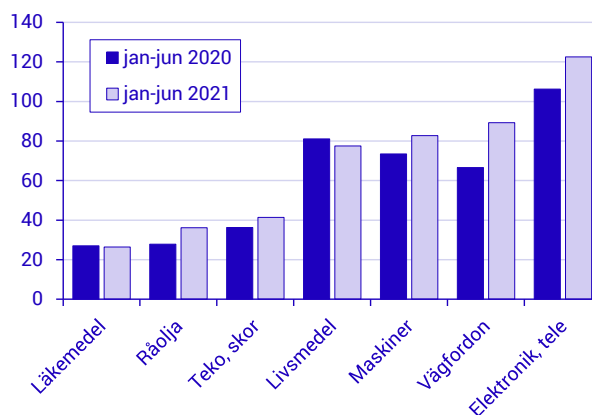
Att utrikeshandeln höll tillbaka BNP-utvecklingen andra kvartalet beror förutom exportnedgången även på att importen ökade. Andra kvartalet förra året sjönk importen, liksom exporten, mycket kraftigt, men har ökat konstant sedan dess. Andra kvartalet i år ökade den med 0,7 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan, enligt siffror från nationalräkenskaperna. Både importen av varor och tjänster bidrog till uppgången.

Enligt SCB:s utrikeshandelsstatistik har varuimporten, mätt i löpande priser, stigit med 13 procent första halvåret i år jämfört med motsvarande period förra året. Importen av de flesta varorna har ökat, men importen av livsmedel och läkemedel sjönk något.

Ökad import av fordon och råolja

Bland de större produkterna har importen av vägfordon och råolja ökat mest under perioden, med 34 respektive 30 procent, mätt i löpande priser. Det är ingen slump att det är snarlika produkter som importeras och exporteras. Svenska företag importerar råolja som de raffinerar och sedan säljer på den inhemska eller utländska marknaden. Samma sak gäller fordonsindustrin där fordonsdelar importeras för att användas i svenska fordon som sedan exporteras i stor utsträckning. Importen av fordon utgörs givetvis även av utländska fordon som säljs på den svenska marknaden.

Ökad import av de flesta varorna jämfört med förra året
Varufördelning enligt SITC, löpande priser, miljarder kronor

Källa: Utrikeshandel med varor (SCB)

Tyskland och Norge är inte bara viktiga exportmarknader utan även de länder som Sverige importerar mest varor ifrån. Därefter följer Nederländerna och Danmark.

"Tyskland och Norge är inte bara viktiga exportmarknader utan även de länder Sverige importerar mest ifrån"

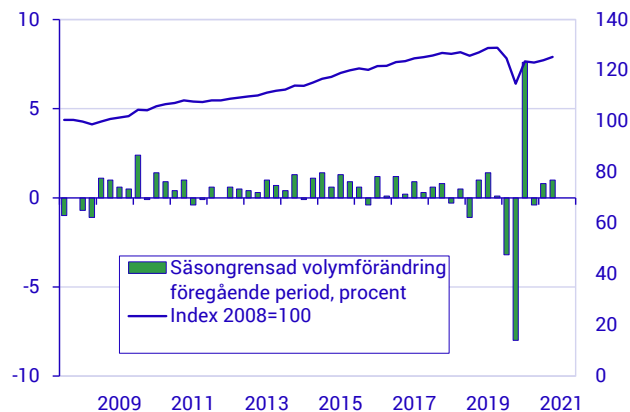
Hushållskonsumtionen bidrog positivt till BNP-utvecklingen

I likhet med nästan all annan ekonomisk statistik sjönk hushållens konsumtionsutgifter mycket kraftigt andra kvartalet förra året. Nedgången i konsumtionen hade dock börjat redan första kvartalet. Hushållen reagerade snabbt på Folkhälsomyndighetens rekommendationer och började undvika butiker när coronaviruset fick samhällsspridning i mars.

När smittspridningen sjönk förra sommaren kom en kraftfull återhämtning i konsumtionen. Under höstens andra coronavåg sjönk den sedan svagt, men har efter det åter ökat. Andra kvartalet ökade hushållens konsumtion med 1,0 procent, säsongrensat och mätt i fasta priser. Konsumtionen är dock fortsatt på en lägre nivå än innan pandemin.

Hushållskonsumtionen har en bit kvar till nivån före krisen

Hushållens konsumtionsutgifter. T.v: säsongrensad volymförändring i procent jmf. m. fg. kvartal. T.h: index 2008=100

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Fler restaurangbesök

Hushållen har till följd av restriktionerna och rekommendationerna under pandemin ändrat på sitt konsumtionsmönster. Bland annat har utgifterna för restaurangbesök och hotellnätter sjunkit markant. I takt med att vaccinationerna tagit fart under våren har många kunnat återgå till mer normala vanor. Som en följd har hotell- och restaurangbesöken ökat under andra kvartalet. Jämfört med första kvartalet var uppgången 3,7 procent och jämfört med andra kvartalet förra året var ökningen 23,5 procent.

"I takt med att vaccinationstakten trappats upp under våren har hotell- och restaurangbesöken ökat"

Även konsumtionen av kläder och skor har sjunkit under pandemin, vilket sannolikt hänger samman med att de sociala sammankomsterna varit färre. Dessutom har det ökade hemarbetet gjort att behovet av att uppdatera garderoben har minskat. Till skillnad från restaurangbesöken syns dock ingen vaccinationseffekt i klädkonsumtionen utan den sjönk istället svagt jämfört med första kvartalet. Jämfört med andra kvartalet förra året har dock klädinköpen ökat med drygt 20 procent.

Minskade transportutgifter andra kvartalet

Hushållens konsumtion andra kvartalet 2021. Andel av konsumtionen i procent, volymutveckling i procent jämfört med föreg.kv., bidrag till den totala konsumtionen i procentenheter

Bransch	Andel	Volymutv.	Bidrag
Boende	25,7	0,2	0,0
Livsmedel	12,9	0,7	0,1
Transporter och fordon	12,9	-4,7	-0,6
Fritid och underhållning	11,4	2,0	0,2
Övriga varor och tjänster	11,2	1,9	0,2
Möbler och inredning	6,7	1,4	0,1
Hotell och restaurang	5,0	3,7	0,2
Hälsa- och sjukvård	3,9	3,3	0,1
Kläder och skor	3,7	-1,3	0,0
Alkohol och tobak	3,6	-0,3	0,0
Kommunikation	2,7	-1,3	0,0
Utbildning	0,3	-0,4	0,0
S:a ändamålsförd. kons.	100	0,3	0,3
Svensk kons. utomlands		4,8	0,2
Utländsk kons. i Sverige		-14,3	0,6
Totalt		1,0	1,0

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Bonus minus sänkte transportutgifterna andra kvartalet

Hushållens transportutgifter har till viss del, genom exempelvis biljetter till kollektivtrafiken, påverkats av pandemin men det är framför allt det så kallade bonus minus-systemet som haft effekt på dessa utgifter de senaste åren. Den 1 april höjdes skatten för nyregistrerade bensin- och dieseldrivna fordon, vilket gjorde att många passade på att göra sina bilinköp innan den nya skärningen trädde i kraft. Detta resulterade i en relativt kraftig nedgång i transportutgifterna andra kvartalet.

Mer pengar spenderas utomlands

Att hushållen i allt högre grad börjat återgå till livet som det var innan pandemin, kan också observeras i att det spenderas mer pengar utomlands i samband med resor. Jämfört med första kvartalet ökade utlandskonsumtionen med knappt 5 procent. Jämfört med andra kvartalet förra året, när det var

en avrådan från att göra icke-nödvändiga resor, var uppgången hela 74 procent.

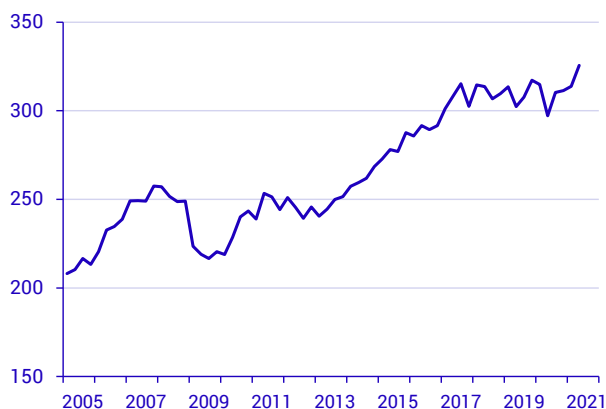
Utländska besökares konsumtion i Sverige sjönk däremot relativt kraftigt under andra kvartalet. Då uppgifterna över hushållens konsumtion endast ska spegla de svenska hushållen dras den utländska konsumtionen bort från den ändamålsfördelade konsumtionen.

Investeringarna högre än innan pandemin

De fasta bruttoinvesteringarna ökade med 3,8 procent, säsongrensat, och var den del av försörjningsbalansen som bidrog mest till BNP-tillväxten andra kvartalet. Det var inom näringslivet som investeringarna ökade medan de sjönk något i den offentliga sektorn. Investeringar i information och kommunikation ökade kraftigt och bidrog mest till ökningen. Investeringar i byggnader och anläggningar samt maskininvesteringar bidrog också positivt.

Investeringarna ökade andra kvartalet

Fasta bruttoinvesteringar, säsongrensade värden, 2020 års priser, miljarder kronor

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Investeringarna sjönk rejält andra kvartalet förra året, men ändå inte i samma utsträckning som många andra delar av ekonomin. Återhämtningen har också skett snabbt och investeringsnivån är högre än innan pandemin. Under finanskrisen var nedgången större och mer utdragen.

Vid sidan av investeringarna och hushållens konsumtion bidrog även den offentliga

konsumtionen och lagerinvesteringarna positivt till BNP-tillväxten andra kvartalet.

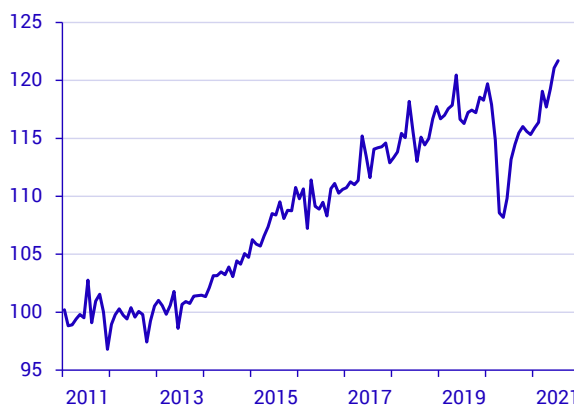
Fortsatt ökad aktivitet i ekonomin i juli

I juli fortsatte BNP att öka enligt BNP-indikatorn, som ger en tidig och mer preliminär bild av utvecklingen i ekonomin. BNP-indikatorn ökade med 0,5 procent i juli, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Det var tredje månaden i följd med uppgång. Ökningstakten var dock mer dämpad än i maj och juni.

Hushållens konsumtion ökade i juli och bidrog positivt till uppgången i BNP-indikatorn. Bland annat steg utgifterna för hotell- och restaurangbesök kraftigt.

BNP-indikatorn fortsatte uppåt i juli

Index 2011=100, säsongrensade värden

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Även produktionsvärdeindex för det totala näringslivet fortsatte uppåt i juli. Uppgången på 2,0 procent, säsongrensat och jämfört med i juni, var högre än månaderna innan.

Däremot sjönk industrins orderingång jämfört med i juni. Inom majoriteten av delbranscherna noterades det dock uppgångar, däribland inom transportmedelsindustrin. Tyngre gick det för kemi- och läkemedelsindustrin som visade den största nedgången.

Kontaktperson: Maria Schoultz 010-479 40 74

Fördjupning

Återhämtning på arbetsmarknaden

De senaste AGI-uppgifterna visar att arbetsmarknaden som helhet är i en återhämtningsfas. Fortfarande är dock vissa branscher kraftigt påverkade av pandemins effekter. Det gäller framförallt hotell- och restaurangbranschen som fortsatt har en bra bit kvar till tidigare nivå.

Den nya datakällan Arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI) skapar nya möjligheter att studera arbetsmarknaden och dess utveckling¹. Bland annat kan man nu se vilka typer av jobb som försvinner,

skillnader mellan personer som är, respektive inte är, folkbokförda i Sverige samt individers parallella löneutbetalningar per månad. Det är ett värdefullt komplement till informationen från Arbetskraftsundersökningarna (AKU), i synnerhet under en tid när pandemin påverkar olika delar av arbetsmarknaden olika mycket.

Arbetsmarknaden består av drygt 90 procent anställda och nästan 10 procent företagare. I denna artikel presenterar vi med hjälp av AGI-uppgifter arbetsmarknadsutvecklingen för de anställda i ett branschperspektiv.

Vissa skillnader mot AKU

Det finns skillnader mellan AKU och AGI-uppgifterna. AKU, som är officiell statistik, mäter bland annat antalet folkbokförda personer som är sysselsatta. AGI-uppgifterna visar alla löneutbetalningar som arbetsgivarna gör under en viss månad. AKU mäter sysselsättningen som sker under en specifik mätmånad medan det i AGI:s redovisning finns en eftersläpningseffekt. Det beror på att AGI fångar upp när löneutbetalningen sker och inte när själva arbetet utfördes.

Men i den andra vågskålen ligger AGI:s styrka, att det med hjälp av andra kompletterande administrativa källor ges stora möjligheter till en mycket fin nedbrytbarhet. AGI-uppgifterna kan brytas ner på exempelvis kön, ålder, utbildningsnivå, boendekommun och hushållssammansättning.

Färre anställda 2020

Enligt AGI-uppgifterna föll antalet anställda 2020 med 1,5 procent jämfört med 2019. Det motsvarar 72 300 anställda. Det är viktigt att komma ihåg att arbetsmarknadsutvecklingen påverkades av coronapandemin först svagt i mars 2020. Det dröjde fram till andra kvartalet, framförallt under månaderna maj/juni, innan pandemins konsekvenser syntes på allvar i arbetsmarknadsstatistiken.

¹ Se även "AGI-data ger nya analysmöjligheter av arbetsmarknaden" i [Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv nr 3 2021](#).

Antalet anställda i juni 2020 var 3,2 procent lägre än motsvarande månad 2019. Sedan dess har det skett successiva förbättringar även om årstakten var negativ till och med april 2021. Både maj och juni i år var antalet anställda fler än motsvarande månader i fjol. I juni 2021 var antalet anställda 2,4 procent högre än i juni 2020, då arbetsmarknaden som sagt var tydligt påverkad av pandemin.

De flesta branscher har positiva utvecklingstal på både månads- och årsbasis

Antal anställda i olika branscher ur olika perspektiv, utveckling i procent.

Bransch	Jun 2021 jmf med jun 2020	Jun 2021 jmf med maj 2021	Jan-jun 2021 jmf med jan- jun 2020
Jordbruk, jakt o skogsbruk	-2,0	5,5	0,6
Utvinning av mineral	8,1	-1,5	5,9
Tillverkningsindustri	1,3	2,1	-0,2
Elförsörjning m.m.	0,9	1,4	1,4
Vattenförsörjning m.m.	4,8	1,8	4,4
Byggverksamhet	1,5	2,0	0,8
Handel	2,1	0,6	-0,4
Transport o magasinering	1,7	1,5	-1,7
Hotell o restaurang	5,7	8,6	-16,9
Info. o kommunikation	4,3	1,9	1,7
Finans- o försäkringsverk.	3,4	1,8	2,8
Fastighetsverksamhet	1,7	7,7	1,2
Företagstjänster	1,6	1,6	-0,4
Uthyrn., fastighetsservice	6,4	2,0	-0,5
Off förvaltning o försvar	0,7	2,0	1,1
Utbildning	3,4	1,6	0,9
Vård och omsorg	2,3	2,9	0,9
Kultur, nöje och fritid	3,7	1,9	-6,2
Annan serviceverksamhet	0,8	3,7	-2,1
Totalt	2,4	2,2	-0,3

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Jämfört med maj 2021 ökade antalet anställda med 2,2 procent i juni. Uppgången gällde så gott som samtliga branscher. Att restriktioner och rekommendationer lättades något den 1 juni 2021

kan vara en bidragande faktor men juni är normalt sett en månad där antalet anställda ökar. Främst för att studerande då sommarjobbar. Hotell- och restaurangbranschen ökade rejält i juni men är annars den bransch som har tappat relativt flest anställda under coronapandemin. Kultur-, nöjes- och fritidsbranschen är också kraftigt negativt påverkad, liksom transport- och magasineringsbranschen.

Hotell- och restaurangbranschen sett ur olika perspektiv

För att närmare studera hur coronapandemin påverkat arbetsmarknaden inom hotell- och restaurang används i detta avsnitt sex mått för att illustrera utvecklingen. För de övriga branscherna presenteras tre mått, se tabellen till vänster.

Hotell- och restaurangbranschen minskade under helåret 2020 med drygt 22 700 anställda, eller 13,4 procent. Den senaste tolv månadersperioden visar på en minskning med 16,5 procent, jämfört med föregående tolv månadersperiod. Detta på grund av effekter på arbetsmarknaden blev synliga i statistiken först under andra kvartalet 2020.

8,6 %

Ökning inom hotell och restaurang mellan maj och juni 2021

Normalt sett finns det en kraftig säsongseffekt inom hotell- och restaurangbranschen, där antalet anställda ökar betydligt under sommarmånaderna. Även förra sommaren och i synnerhet under den senare delen, när smittspridningen minskade i samhället, sågs en återhämtning av anställda. I augusti 2020 steg antalet anställda med drygt 7 procent jämfört med månaden innan. Det var en positiv utveckling, men antalet var långt under det normala. I förhållande till januari 2019 var det en minskning för hotell- och restaurangbranschen med 3,5 procent i augusti 2020, och i förhållande till augusti 2019 var det en nedgång på 16,0 procent.

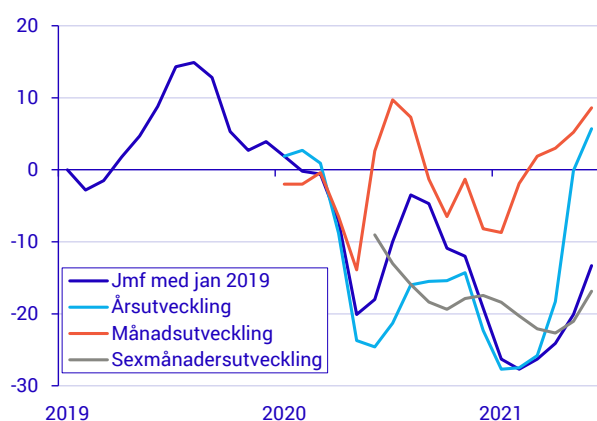
Vid ingången av sommaren 2021 visar AGI-uppgifterna att hotell- och restaurangbranschen är i en starkt positiv utveckling. Mellan maj och juni 2021 anställdes 8,6 procent fler i branschen. I juni 2021 var det 5,7 procent fler anställda än under juni 2020, men i förhållande till januari 2019 var det 13,3 procent färre anställda. De senaste siffrorna visar på en positiv återhämtnings- samt en säsongseffekt. Men ur ett strukturellt perspektiv är hotell- och restaurangbranschen fortfarande långt under sin historiska nivå.

"Hotell- och restaurangbranschen är i en starkt positiv utveckling"

En svaghet med indexmättet (som i detta fall har basen januari 2019) är att det inte tar hänsyn till säsongseffekten. Det i sin tur är olyckligt när det är säsongsberoende branscher som drabbats hårt under coronapandemin. Ett sätt att analysera arbetsmarknaden och nyansera arbetsmarknadsutvecklingen är att använda ett mått som tar hänsyn till en kumulativ period. I detta fall summeras antalet anställda under första halvåret 2021 och jämförs med antalet anställda under samma tidsperiod året innan.

Återhämtning pågår inom hotell och restaurang

Anställda inom hotell- och restaurangbranschen, utveckling i procent

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Anmärkning: Sexmånadersutveckling avser den senaste sexmånadersperioden jämfört med motsvarande period ett år tidigare.

Effekten av sexmånadersmåtts konstruktion ses i diagrammet ovan. Indexmättet visar för augusti 2020 endast på en svag nedgång jämfört med januari

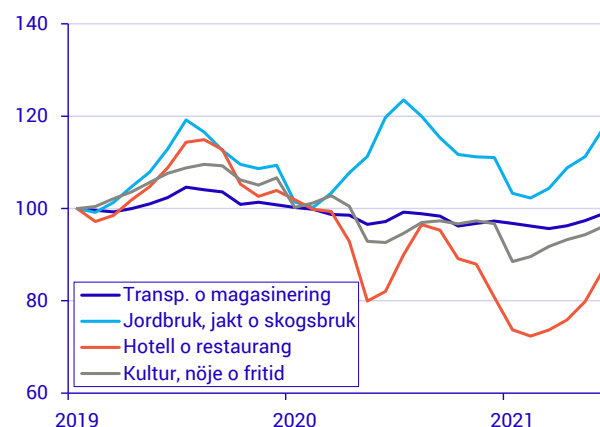
2019, men i realiteten finns en stor säsongseffekt inom branschen som helt missas. Detta fångas istället upp av sexmånadersmättet. Enligt detta mått var antalet anställda under första halvåret 2021 16,9 procent lägre än motsvarande period året innan.

Indexerad arbetsmarknadsutveckling

För ett strukturellt perspektiv visas indexserier i diagrammet nedan för några utvalda branscher. I juni 2021 uppvisar tre branscher signifikanta nedgångar i jämförelse med antalet anställda i januari 2019. Förutom hotell och restaurang uppvisar även kultur, nöje och fritid samt transport och magasinering en negativ arbetsmarknadsutveckling.

Tre krisbranscher fortsatt under normalnivå

Antal anställda inom ett urval av branscher, index jan 2019=100

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Några branscher redovisar dock fler anställda i juni 2021 än i januari 2019. Starkast uppgång visar jordbruk, jakt och skogsbruk samt utvinning av mineraler. Noterbart är att dessa två branscher antalsmässigt är bland de två minsta branscherna i ekonomin. Intressant är också den något högre säsongseffekten för 2020 inom jordbruk, jakt och skogsbruk jämfört med 2019. En trolig förklaring till uppgången är att branschen inte kunde använda sig av utländsk arbetskraft i samma omfattning som tidigare på grund av inreserestriktioner. För juni 2021 jämfört med juni 2020 ses däremot en svag minskning av antal anställda. Detta kan delvis förklaras av att landsgränserna återigen är öppnare för arbetskraftsinvandring.

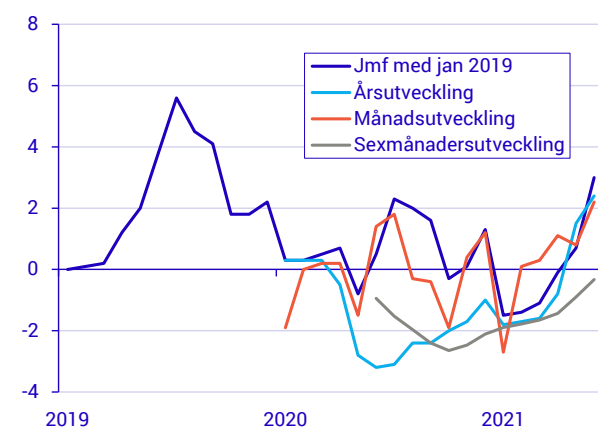
Arbetsmarknaden börjar återhämta sig

De olika måtten för hela arbetsmarknaden indikerar att arbetsmarknadsutvecklingen under juni 2021 är positiv i jämförelse med juni föregående år, samt även i förhållande till maj i år. Totalt sett hade det första halvåret 2021 endast 0,3 procent färre anställda än första halvåret 2020.

"Det första halvåret 2021 hade endast 0,3 procent färre anställda än första halvåret 2020"

Ljusare läge på arbetsmarknaden

Antal anställda i hela ekonomin, utveckling i procent

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Arbetsmarknaden börjar således återhämta sig, vissa branscher mer än andra. Fortfarande är dock det totala antalet anställda negativt påverkad av konsumenternas förändrade beteende under den pågående coronapandemin. Framförallt har hotell och restaurang en bra bit kvar till nivån innan pandemin.

Kontaktperson: Fredrik W. Andersson 010-479 62 61

Fakta om statistiken och källorna

Statistiken i denna artikel bygger på uppgifter från Arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI). Tidigare använde den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) de årliga kontrolluppgifterna från Skatteverket. Från och med RAMS 2019 används nu istället AGI-uppgifterna som källa.

Varje arbetsgivare ska enligt huvudregeln skicka in månatliga AGI-uppgifter som anger bland annat vad de anställda individerna har fått i månadsinkomster samt vem som är arbetsgivare. En AGI-uppgift anger ett jobb. En individ kan ha flera jobb under en månad, alltså flera AGI-uppgifter kopplade till sig. Om ersättningen överstiger 99 kr och individen är folkbokförd antas individen vara anställd. För att beräkna antal anställda i t.ex. hotell- och restaurangbranschen används den AGI-uppgift som individen har den högsta ersättningen från som huvudanställning. Den "kompletterande" anställningen är följaktligen den andra AGI-uppgiften och inkluderas inte i denna redovisning. Observera att detta inte är ett officiellt mått på anställda.

I RAMS 2019 inhämtas fler uppgifter om ersättningar för att komplettera och nyansera begreppet anställd. Det senaste officiella måttet för antal anställda, enligt RAMS, finns för 2019. Annars är det snabbaste uppdaterade officiella måttet för antal anställda från Arbetskraftsundersökningen (AKU).

Fördjupning

Stora geografiska skillnader i arbetsmarknadsutvecklingen

Ur ett geografiskt perspektiv skiljer sig arbetsmarknadsutvecklingen under coronapandemin markant åt mellan kommuner. Av den så kallade nattbefolkningen är Strömstad den kommun som tappat mest under första halvåret 2021, jämfört med samma period i fjol. Relativt sett har mindre städer tappat mer än större städer och storstäder.

I den tidigare artikeln om anställda (framtagna med information från AGI-uppgifter) framgick det att arbetsmarknaden som helhet är inne i en återhämtningsfas. Men på grund av konsumenternas förändrade konsumtionsbeteende och kommuners olika näringslivsstrukturer finns det även en

geografisk dimension i hur pandemin påverkar arbetsmarknaden.

I denna artikel analyseras utvecklingen av antalet anställda under första halvåret 2021 jämfört med samma period föregående år i ett geografiskt perspektiv. Artikeln utgår ifrån nattbefolkningen, det vill säga förändringen av antalet folkbokförda som klassas som anställda, med hjälp av AGI-uppgifterna. Annorlunda uttryckt: var sover de anställda? Notera att en förändring i nattbefolkningen är en produkt av utvecklingen av antalet anställda i kommunen samt nettoflyttningen av anställda personer. Nattbefolkningen är likställt med en stor del av kommuners skattebas.

Artikeln analyserar utveckling av nattbefolkningen för första halvåret 2020 respektive 2021, dels på kommunnivå, dels i grupper av kommuner som "liknar" varandra. Artikeln använder Sveriges kommuner och regioners (SKR) kommungruppsindelning som är framtagen i syfte att underlätta sådana typer av geografiska analyser.

Nattbefolkningen minskar mest i Strömstad samtidigt som den ökar mest i Lekeberg

De tre kommuner som haft den absolut största procentuella nedgången av folkbokförda individer som är anställda är alla gränskommuner mot Norge. Hårdast drabbat är Strömstad kommun som tappat 8,4 procent, under första halvåret i förhållande till samma period förra året, följt av Eda samt Jokkmokk. De som ökat mest är tre småkommuner i olika län: Lekeberg, Hofors samt Burlöv. Av landets 290 kommuner är det endast i 92 kommuner som antalet anställda har ökat under första halvåret i år, jämfört med motsvarande period i fjol.

Storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö har haft en blandad utveckling. Stockholm och Göteborg har färre anställda än i fjol och har även jämfört med övriga kommuner en jämförelsevis stor minskning. Malmö däremot har haft en marginell ökning av antalet anställda och hamnar sålunda relativt högt upp på kommunlistan.

Lekeberg i topp och Strömstad i botten

Antal anställda i olika kommuner för perioden januari-juni 2021 jämfört med motsvarande period föregående år. Utveckling i procent och kommunernas inbördes placering

Placering	Kommun	Utveckling, procent
1	Lekeberg	2,9
2	Hofors	2,2
3	Burlöv	2,1
29	Malmö	1,2
192	Göteborg	-0,7
241	Stockholm	-1,3
288	Jokkmokk	-4,2
289	Eda	-4,7
290	Strömstad	-8,4
	Riket totalt	-0,3

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Näringslivsstrukturen spelar stor roll

De främsta anledningarna till vilka kommuner som har ökat respektive minskat mest är kommunernas geografiska belägenhet respektive näringslivsstruktur. Kommuner som tidigare hade stor gränshandel mot Norge drabbades hårdare under coronapandemin. I Strömstad var drygt var fjärde invånare anställda inom handeln, det är en betydligt större andel än i riket som helhet (11,5 procent). Dessutom är Strömstad en turiststad vilket även innebär att en stor del av invånarna (9,6 procent) är anställda inom hotell- och restaurangbranschen. Rikssiffran för antalet anställda inom hotell- och restaurangbranschen är 3,5 procent.

"Strömstad har en betydligt större andel anställda inom handeln än riket som helhet"

Lekeberg som har ökat mest har däremot många invånare som jobbar inom vård och omsorg (21,4 procent), och som mellan 2020 och 2021 är en bransch som ökat kraftigt.

Ungefär samma branscher som bidrar mest till utvecklingen i de olika kommunerna

I fyra av de fem redovisade kommunerna i nedanstående tabell (Strömstad, storstadskommunerna samt Lekeberg) hamnar vård och omsorg på topplistan över branscher som bidrar till en positiv arbetsmarknadsutveckling under den aktuella perioden. I Göteborg har däremot antalet som är anställda ökat mest inom utbildningsbranschen medan den bransch som bidragit mest till en positiv utveckling för Stockholms kommun är finans- och försäkringsverksamhet. I tabellen redovisas även de två branscher som minskat mest i de fem kommunerna. Som väntat är det inom hotell- och restaurangbranschen som flest förlorat sina anställningar.

Vårdbranschen bidrog positivt i de flesta kommuner

Lista över de två branscher som bidragit mest positivt respektive negativt till arbetsmarknadsutvecklingen i fem utvalda kommuner. Bidrag i procentenheter

Kommun	Placering	Bransch	Bidrag procent-enheter
Strömstad	Topp 1	Vård och omsorg	0,6
	Topp 2	Off. förvaltn. och försvar	0,5
	Botten 2	Hotell och restaurang	-2,0
	Botten 1	Handel	-4,1
Stockholm	Topp 1	Finans- o försäkringsverk.	0,2
	Topp 2	Vård och omsorg	0,2
	Botten 2	Uthyrn., fastighetservice	-0,4
	Botten 1	Hotell och restaurang	-0,7
Göteborg	Topp 1	Utbildning	0,8
	Topp 2	Handel	0,3
	Botten 2	Företagstjänster	-0,3
	Botten 1	Hotell och restaurang	-0,6
Malmö	Topp 1	Vård och omsorg	1,2
	Topp 2	Off. förvaltn. och försvar	0,3
	Botten 2	Kultur, nöje och fritid	-0,2
	Botten 1	Hotell och restaurang	-0,6
Lekeberg	Topp 1	Vård och omsorg	0,8
	Topp 2	Off. förvaltn. och försvar	0,5
	Botten 2	Hotell och restaurang	-0,2
	Botten 1	Annan serviceverksamhet	-0,2

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Lekeberg som toppar listan är en inpendlingskommun till Örebro. Enligt RAMS 2019 pendlade nästan 50 procent av de anställda till Örebro. I Lekeberg har antalet anställda inom vård och omsorg samt inom offentlig förvaltning ökat. Noterbart är att för Lekeberg återfinns tillverkningsindustrin på tredjeplats, som i hela ekonomin däremot har marginellt minskat antal anställda. Samtidigt som många branscher bidrar positivt till utvecklingen har Lekeberg få invånare som påverkats av nedgången inom hotell- och restaurangbranschen samt kultur, nöje och fritid. Allt detta tillsammans bidrog till att Lekeberg ökade mest.

"I Lekeberg har fler invånare blivit anställda inom vård och omsorg samt inom offentlig förvaltning"

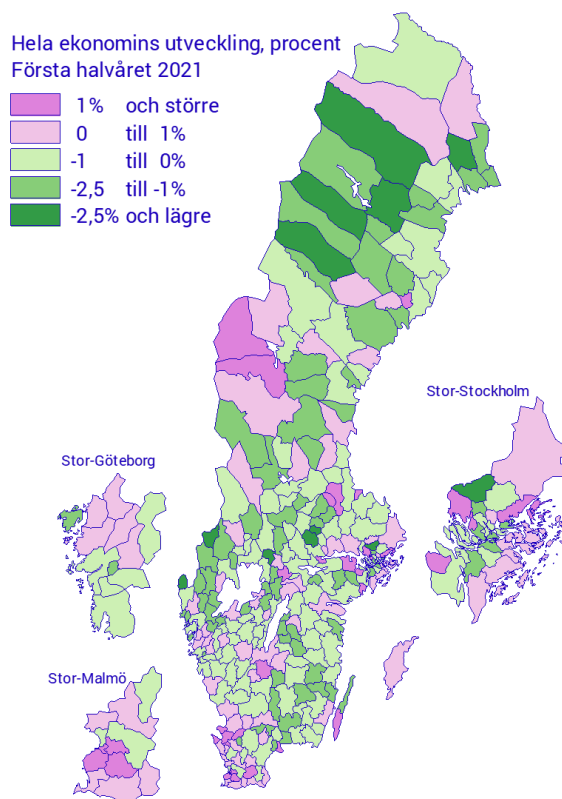
Storstadskommuner har klarat sig något bättre

Som framgår av kartan har storstadskommunerna haft en relativt gynnsam arbetsmarknadsutveckling, med vissa undantag. Länsmässigt har många kommuner under första halvåret i västra och södra Skåne haft en positiv utveckling. Noterbart är den positiva utvecklingen i Jämtlandskommunerna Åre, Berg, Härjedalen samt Krokom. För Åres del finns det en viss effekt av att de har haft en hög inflyttning av invånare, bland annat från Stockholm. Det är framförallt branscherna informations- och kommunikationsverksamhet samt företagstjänster (verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik) som haft en hög procentuell utveckling av nattbefolkningen i Åre.

"Storstadskommunerna har haft en relativt gynnsam arbetsmarknadsutveckling"

Relativt gynnsam utveckling i storstadskommuner

Kommuners utveckling av antal invånare som var anställda under första halvåret 2021 jämfört med samma period året innan, procent

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Stor nedgång inom hotell- och restaurangbranschen

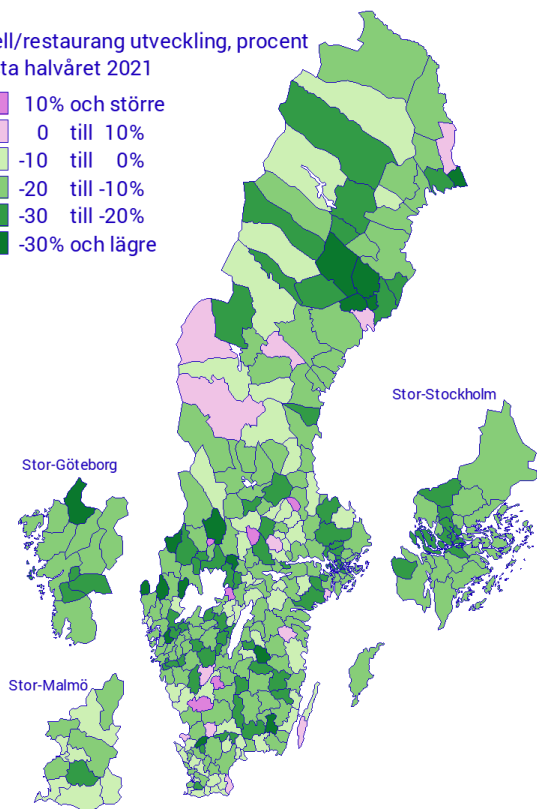
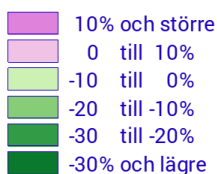
De allra flesta kommuner har under det första halvåret 2021 förlorat relativt många anställda inom hotell- och restaurangbranschen. För riket är utvecklingen minus 16,9 procent jämfört med motsvarande period i fjol. Intressant är dock att motsatt utveckling går att hitta i några så kallade "turistkommuner", så som Båstad, Mörbylånga, Simrishamn, Trosa, Åre och Härjedalen.

En generell problematik som finns i denna typ av redovisning är att vissa arbetsställen byter bransch. Detta är synnerligen en svaghet i småkommuner och har i vissa fall en signifikant effekt på redovisningen.

Turistkommuner har klarat sig bättre än storstäder inom hotell och restaurang

Kommuners utveckling av antal invånare som var anställda inom hotell- och restaurangbranschen under första halvåret 2021 jämfört med samma period året innan, procent

Hotell/restaurang utveckling, procent
Första halvåret 2021

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Stort fall inom handeln i Strömstad

Handelsanställda har totalt under årets första halvår minskat med 0,4 procent jämfört med samma tidsperiod förra året. Flest antal kommuner som tillsammans har påverkats mest negativt finns i ett kluster av kommuner kring Strömstad, där den minskade handeln från norska konsumenter slog hårt.

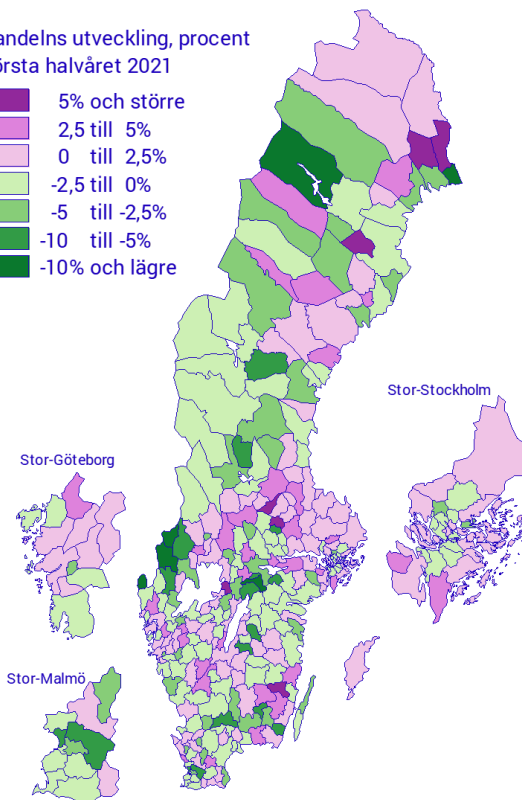
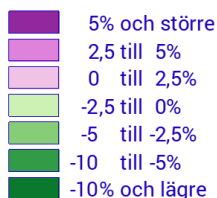
Inom storstadsregionerna Stockholm, Göteborg, Malmö har antalet anställda inom handeln ökat för flertalet kommuner. Detta är en kontrast till utvecklingen av anställda inom hotell- och restaurangverksamheten där alla kommuner inom storstadsregionerna haft en negativ utveckling.

Ett bälte av kommuner som går från Kalmar, Kronoberg, Jönköping och Västra Götaland har haft en positiv utveckling. Ett liknande kluster av kommuner finns i delar av Svealand.

Inom handeln har gränskommuner mot Norge drabbats hårdast

Kommuners utveckling av antal invånare som var anställda inom handeln under första halvåret 2021 jämfört med samma period året innan, procent

Handels utveckling, procent
Första halvåret 2021

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Störst procentuell nedgång i mindre städer

Antalsmässigt är det invånare i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner som tappat minst antal jobb under årets första sex månader jämfört med samma period förra året. Däremot är det just denna kommungruppering som har haft störst nedgång procentuellt (-0,5 procent), även om skillnaderna mellan kommungrupperna inte är speciellt stora totalt sett. Jämför man olika branscher är dock skillnaderna desto större. Bland annat har de mindre städerna förhållandevis större nedgångar inom handeln samt tillverkningsbranschen, medan hotell- och restaurangbranschen verkar ha stått emot pandemins effekter lite bättre än i de större kommunerna.

Absolut störst nedgång inom hotell- och restaurangbranschen återfinns bland storstäder och de storstadsnära kommunerna, vilket heller inte är så konstigt med tanke på rekommendationer om att

undvika täta miljöer som restauranger och andra nöjesetablissemang. Detta, liksom att de flesta större evenemang varit inställda, har i sin tur bidragit till minskat resande och turism i storstäderna vilket drabbat hotellnäringen i stor skala.

"Absolut störst nedgång inom hotell- och restaurangbranschen återfinns bland storstäder"

En bransch som annars bidragit positivt till arbetsmarknadsutvecklingen är vård och omsorg. Inom denna bransch ses dock en stor skillnad mellan kommungrupperna. I storstäder och storstadsnära kommuner har vårdbranschen ökat drygt 2 procent medan i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner har de minskat något. En delförklaring är att täta miljöer har haft en högre smittspridning och att de större regionerna har stärkt upp på personalsidan mer än vad de mindre regionerna har gjort.

Branschernas utveckling skiljer sig för de olika kommuntyperna
Arbetsmarknadsutveckling i procent för hela ekonomin samt några utvalda branscher, uppdelat per huvudkommungrupp. Första halvåret 2021 jämfört med samma tidsperiod 2020

Bransch	Mindre städer	Större städer	Storstäder	Riket totalt
Hotell o restaurang	-12,9	-15,8	-19,5	-16,9
Kultur, nöje o fritid	-5,7	-7,6	-5,4	-6,2
Handel	-1,0	-0,3	-0,1	-0,4
Tillverkning	-0,4	-0,1	-0,2	-0,2
Vård och omsorg	-0,3	0,8	2,1	0,9
Byggsamhet	0,8	0,5	1,1	0,8
Totalt	-0,5	-0,2	-0,4	-0,3

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Anmärkning: SKR:s kommungruppsindelning används

Mindre städer = Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Större städer = Större städer och kommuner nära större stad

Storstäder = Storstäder och storstadsnära kommuner

Kontaktperson: Fredrik W. Andersson 010-479 62 61

Fakta om statistiken och källorna

Statistiken i denna artikel bygger på uppgifter från Arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI). Tidigare använde den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) de årliga kontrolluppgifterna från Skatteverket. Från och med RAMS 2019 används nu istället AGI-uppgifterna som källa.

Varje arbetsgivare ska enligt huvudregeln skicka in månatliga AGI-uppgifter som anger bland annat vad de anställda individerna har fått i månadsinkomster samt vem som är arbetsgivare. En AGI-uppgift anger ett jobb. En individ kan ha flera jobb under en månad, det vill säga flera AGI-uppgifter kopplade till sig. Om ersättningen överstiger 99 kr antas individen vara anställd. För att beräkna antal anställda i t.ex. hotell- och restaurangbranschen används den AGI-uppgift som individen har den högsta ersättningen från som huvudanställning. Den "kompletterande" anställningen är följaktligen den andra AGI-uppgiften och inkluderas inte i denna redovisning. Observera att detta inte är ett officiellt mått på anställda.

I artikeln redovisas utvecklingen av nattbefolkningen. Kommuners nattbefolkning är de individer som är folkbokförda i kommunen och samtidigt klassas som anställda med hjälp av AGI-uppgiften.

Notera att i RAMS 2019 inhämtas fler uppgifter om ersättningar för att komplettera och nyansera begreppet anställd. Det senaste officiella måttet för antal anställda, enligt RAMS, finns för 2019. Annars är det snabbaste uppdaterade officiella måttet för antal anställda från Arbetskraftsundersökningen (AKU).

Artikeln använder Sveriges kommuner och regioners (SKR) kommungruppsindelning. Ytterligare information om denna finns att läsa här: [Kommungruppsindelning i SKR](#).

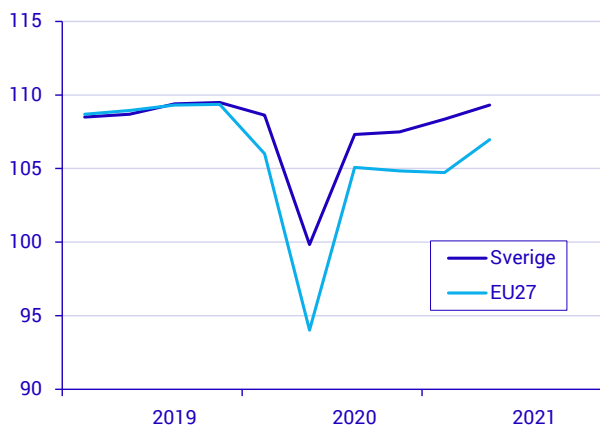

Internationell utblick

Återhämtningen i Europa tog ny fart
Under andra kvartalet 2021 steg BNP på bred front i Europa. Fortfarande är det dock en bit kvar till nivån innan pandemin i de största EU-länderna. Det som tynger är framförallt en blygsam återhämtning av hushållskonsumtionen.

Enligt Eurostats senaste statistik steg BNP i EU-länderna med 2,1 procent andra kvartalet jämfört med kvartalet innan. Detta efter två kvartal i rad med svagt sjunkande BNP. Den ekonomiska aktiviteten är således på uppgång i Europa men för många länder återstår en bit innan nedgången har återhämtats helt.

Ekonomi i EU har en bit kvar till tidigare nivå
BNP, Index 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Eurostat

Norden har klarat sig bättre än EU-snittet

De nordiska länderna har klarat sig relativt bra, jämfört med många andra länder. Precis som i Sverige låg BNP-nivån andra kvartalet i såväl Norge, Finland och Danmark något över 2019 års nivå.

De fyra största EU-länderna hade däremot en bit kvar till nivån från 2019. Längst ifrån var Spanien men även i Tyskland, Frankrike och Italien har återhämtningen hackat.

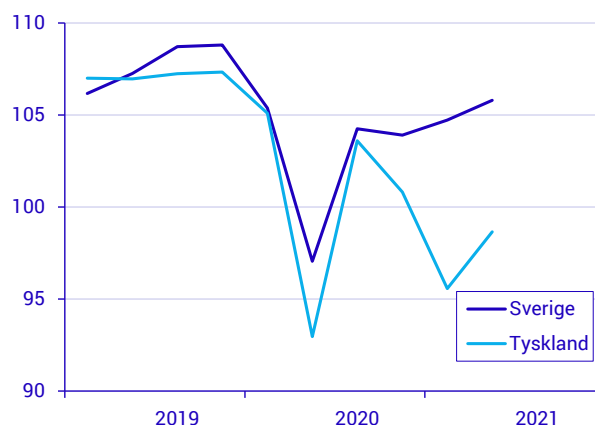
Konsumtionen lägre än innan pandemin

Hushållens konsumtion står för drygt halva BNP i EU-området. I Sverige ligger andelen kring 45 procent. När pandemin slog till innebar det ett kraftigt fall för hushållskonsumtionen över hela Europa.

Återhämtningen av konsumtionen har dock varit trög. Där ser man också en större skillnad mellan Sverige och de stora EU-länderna, än för andra delar av BNP. Särskilt i EU:s största ekonomi Tyskland har konsumtionen varit svag. Både fjärde kvartalet 2020 och första kvartalet i år sjönk konsumtionen kraftigt. Trots en uppgång under andra kvartalet ligger den långt under 2019 års nivå.

Svag konsumtion i Tyskland

Hushållskonsumtion, Index 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Eurostat

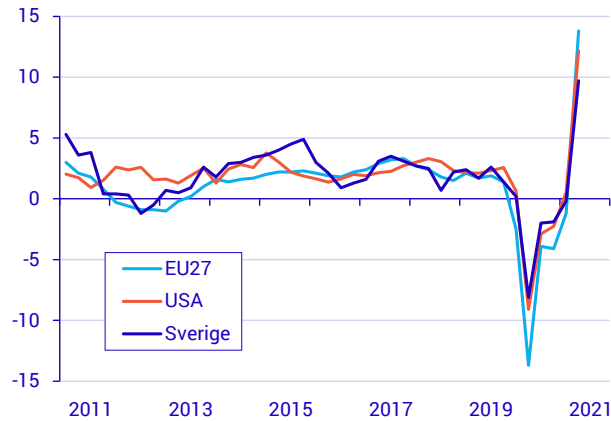
För investeringarna och utrikeshandeln har återhämtningen gått snabbare och den offentliga konsumtionen har ökat i de flesta länder som en följd av stora stimulanser. Detta väger dock inte upp det stora tappet för hushållskonsumtionen.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Indikatorer för Sverige, EU och USA

Kraftig BNP-tillväxt i årstakt efter raset förra våren

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år

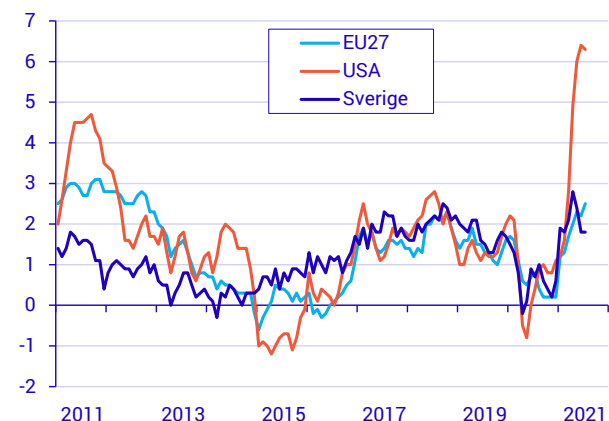

Källa: Eurostat, OECD och SCB

- Det historiskt stora BNP-fallet andra kvartalet förra året gör att tillväxttalen i årstakt blir väldigt höga andra kvartalet 2021.
- Nivåmässigt har BNP återhämtats i USA och Sverige men inte i EU27.

Hög inflation i USA består

HIKP, årsförändring i procent

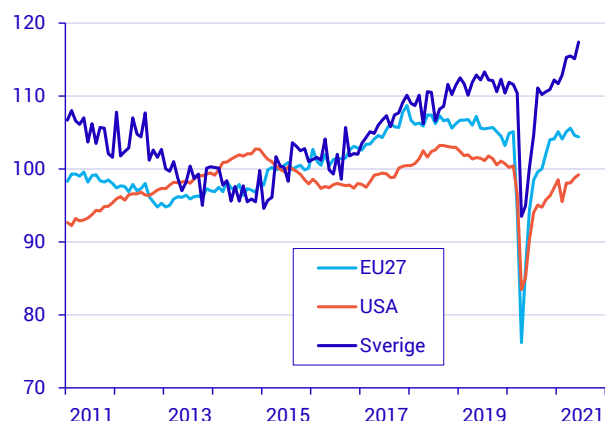

Källa: Eurostat

- Inflationen i USA har stigit kraftigt i år och var i både juni och juli över 6 procent.
- Även i Sverige och EU steg inflationen i början av året. För svensk del har den sjunkit något sedan toppnoteringen i april.

Svensk industriproduktion går fortsatt starkt

Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

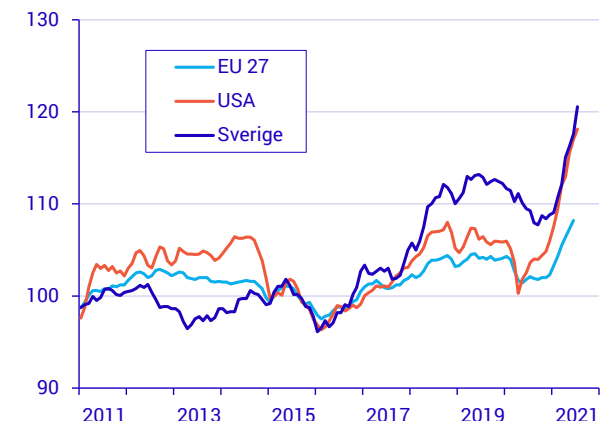

Källa: OECD

- Industriproduktionen i Sverige fortsätter att öka och ligger klart över förkrisnivån.
- I EU och USA ökade produktionen också snabbt efter raset förra våren, men uppgången har mattats av under 2021.

Producentpriserna fortsätter uppåt

Producentprisindex, index 2015=100

Källa: OECD

- Producentpriserna i den svenska industrin sjönk under 2020, men har stigit snabbt i år och är högre än innan krisen.
- Även i USA har producentpriserna stigit brant i år medan uppgången i EU varit något beskedligare.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag - iStock
Sidan 4 - iStock
Sidan 9 - andresr, lstockhphoto
Sidan 13 - Scandinav/Astrakan Images AB
Sidan 18 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2021-A28Tl2109_pdf

Ansvarig utgivare: Mattias Björling
Redaktion: Johannes Holmberg (redaktör)
Monica Andersson
Maria Schoultz

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se
Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa
Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se